

**УДК 004.056.53**

**Юрій Валерійович Гнусов,**

*кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри  
інформаційних технологій та кібербезпеки факультету № 4  
Харківського національного університету внутрішніх справ*

**Сергій Володимирович Калякін,**

*викладач кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки  
факультету № 4 Харківського національного університету  
внутрішніх справ*

## **Кримінальний аналіз у роботі підрозділів Національної поліції України**

Проблема впровадження сучасних методів роботи у діяльність правоохоронних органів України є надактуальною. Результативність діяльності у боротьбі зі злочинністю безпосередньо залежить від якісного, своєчасного і достатнього інформаційно-аналітичного забезпечення цієї діяльності. Сучасний рівень злочинності, вимагає від правоохоронних органів здійснення своєчасного, оперативного та достовірного аналізу діяльності організованих груп та злочинних організацій.

У країнах Європейського Союзу, США та інших розвинених країнах світу, розуміючи потребу в здійсненні кримінального аналізу, у боротьбі зі злочинністю використовують модель Intelligence-Led Policing (ILP – поліцейська діяльність, керована аналітикою), яка полягає в аналізі відомостей, здобутих шляхом специфічної поліцейської діяльності у сфері збирання інформації, а отримана оперативно-аналітична інформація є підставою для проведення операцій/розслідувань, а не навпаки [2].

Кримінальний аналіз можна визначити як діяльність аналітиків – працівників правоохоронних органів, що полягає у перевірці, оцінці та інтерпретації інформації про протиправні, кримінально карані діяння окремих осіб та груп, яка отримана в ході проведення оперативно-розшукової діяльності або під час досудового розслідування, а також у встановленні суттєвих зв'язків між вищевказаною інформацією з метою їх подальшого використання для визначення тактичних та стратегічних напрямків протидії та запобігання злочинності [2].

В аналітичній роботі правоохоронних органів і служб використовується: оперативний аналіз; тактичний аналіз; стратегічний аналіз; аналіз даних з відкритих джерел (OSINT); аналіз даних з багатьох джерел (Multi-Source Analysis).

На сьогодні у підрозділах кримінального аналізу найбільш часто використовують оперативний кримінальний аналіз, який призначений для забезпечення оперативно-розшукових підрозділів необхідною інформацією в рамках роботи щодо оперативно-розшукових справ.

Оперативний кримінальний аналіз може здійснюватися у трьох формах:

1) аналіз, що супроводжує оперативно-розшукову діяльність (наявна інформація, що стосується справи, упорядковується, нова інформація відповідно співвідноситься та оцінюється, у поточному порядку формулюються гіпотези, які підтримуються доказами чи висновками або за їх допомогою спростовуються);

2) аналіз, який ведеться для підтримки оперативно-розшукової діяльності (аналітик бере на себе аналітичні завдання, представляє результати аналізу, займається пошуком інформації з власних баз тощо);

3) аналіз, що ініціює оперативно-розшукову діяльність.

Для проведення аналізу застосовуються сучасні аналітичні інструменти, відповідне програмне забезпечення, а також наявні інформаційні ресурси. Найбільш поширеним інструментом, що сьогодні використовується у повсякденній роботі органів Національної поліції, є Microsoft Office (Word та Excel), та лише в деяких департаментах застосовується аналітичне програмне забезпечення, зокрема IBM i2 Analyst's Notebook, Maltego, E-Gis maps, ArcGIS, тощо.

Пріоритетним напрямом діяльності інформаційно-аналітичних підрозділів Національної поліції України є вжиття комплексу заходів, спрямованих на успішну реалізацію та впровадження нових методів кримінального аналізу, що дасть можливість активно використовувати сучасні аналітичні технології для створення передумов ефективного виконання оперативними і слідчими підрозділами своїх завдань, підвищить ефективність документування та розкриття злочинів, що вчиняються за складними схемами, потребують обробки великих масивів даних.

**Список бібліографічних посилань**

1. Мовчан А. В. Актуальні проблеми впровадження в органах Національної поліції України моделі поліцейської діяльності, керованої аналітикою. *Соціально-правові студії*. 2018. Вип. 1. С. 17–22.
2. Кіреєва О. Використання альтернативних аналітичних інструментів у кримінальному аналізі. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2016. № 4 (70). С. 64–76.
3. Половніков В. В. Характеристика кримінального аналізу з урахуванням практики його використання в оперативно-розшуковій діяльності Державної прикордонної служби України. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2017. Вип. 34. С. 28–40.

*Одержано 01.11.2019*